

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

ایجاز، اطناب و مساوات ۳

جلسه ۴۰

استاد رفعتی

اطناب

انواع اطناب:

۱- ذکر خاص بعد از عام: حافظوا علی الصلوات و الصلاة الوسطی.

فائده: اشاره به خصوصیت داشتن خاص.

۲- ذکر عام بعد از خاص: رب اغفر لی و لوالدی و لمن دخل بیتی.

فائده: شمول همه افراد، همراه با اهتمام بیشتر نسبت به خاص.

۳- ایضاح بعد از ابهام: وقضینا الیه ذلک الأمر أن دابر هولاء مقطوع مصبحین.

فایده: تقریر معنی در ذهن سامع و بالابردن شرافت و ارزش کلام.

۴- توشیح: العلم علمان، علم الأبدان و علم الأديان.

معنای اصطلاحی توشیح: این است که در کلام، مثنایی ذکر شود که بوسیله دو مفرد تفسیر و معنای

آن توضیح داده شود.

۵- تکرار: که برای اغراضی انجام می شود:

الف- تاکید و تقریر معنی: کلاً سوف تعلمون ثم کلاً سوف تعلمون.

ب- وجود فاصله زیاد: یا أبت إنی رأیت أحد عشر کوكبا و الشمس و القمر رأیتهم لی ساجدین.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

ج- قصد استيعاب : قرأت الكتاب باباً باباً و فهمته كلمة كلمة.

د- ایجاد رغبت بیشتر برای امری مطلوب: إن من أزواجكم و أولادكم عدواً لكم فاحذروهم و إن تعفوا... .

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ه- ایجاد رغبت بیشتر برای قبول نصیحت: وقال الذي آمن يا قوم إتبعون أهدكم سبيل الرشاد يا قوم إنما هذه الحياة الدنيا متاع... .

و- تردید (گرداندن): السخی قریب من الله قریب من الجنة قریب من الناس.

ز- تلذذ: سقى الله نجداً والسلام على نجد... .

۶- جمله معترضه: که برای اغراضی می آید:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ب- آگاهی دادن نسبت به امری: واعلم فعلم المرء ينفعه - أن سوف يأتي كل ما قدرا

ج- تنزیه: ويجعلون لله البنات سبحانه و لهم ما يشتهون.

د- تاکید بیشتر: ووصينا الإنسان بوالديه حملته أمه وهنا على وهن... .

ه- استعطاف: و خفوق قلب لو رأيت لهيبه - يا جنتي لرأيت فيه جهنما

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

و- تهویل: وإنه لقسم لو تعلمون عظيم.

۷-